

E 53

Feladó: Bella János

Drosselweg: 4

71522 Backnang
W. Deutschland

cím: Hornokné Némethi Eszter

H. 5502 ENDRÖD

Könyvtár

Második kötet
utolsó verset

Endrődői Bella János
(reg. no 22 - reg. dec 14)

A mókus

mielőtt a mókus elrugarkodik,
kinézte már magának az ágat
amelyikbe majd kapaszkodik,
és amelyen biztosan megállhat.

Nincs helye a bizonytalanságnak,
A tétovázás halálos lehet:
ő utána nem nyílnak az ágak,
és nem hullajtják érte könnyezet.

És elérni a diót szerencsésen,
mert: el kell érni! - mondja ösítőne.
Nagyot ugrik, nem zuhan le mégsem!
Büszkeséggel nézi Istene!

* 1994 nov. 22.

Vissza a földre

Eresszék az olajat a földre,
alsonnan vételezt,
és adjátok a földnek vissza
az értéket!

Nincs joga az embernek
elvenni tőle eszet!

* 1994 Nov 23.

Tízévesen

Epréző" gyermek
fekete gyémánt
a süvű lombú
fa koronán.

* 1994 Nov. 23.

Elolovastam sok-sok verset

vettem számtalan újságot,
folyóiratot, könyvet,
remélve, hogy majd találok
bennük szép költeményeket...

És elolvastam sok-sok verset,
miket írtak a maiak,
örömtelít, keserűt
és megint újat, másikat.

De azt a verset, amit többször
lett volna olvasni kedvem,
ami úgy hatna mint a gyögyes,
arra a versre nem leltem.

Nem is tudom, hogy mit tezek
oly sok próbálkozás után?
Antiquár könyvet veszek
tanácsolta édesapám!

- És olcsó pénzen régi könyvet
vásároltam én jó sokat!
Ezekben valóban könnyebb
találni csodálatosat!

* 1994 nov. 23.

Emlékezés

Nem vágytam gondapságra
és most mégis
az emlékezésről gondapságról
esengek.

Jaj nezem,
ha ezt megtapasdja!
Jaj neki
ha tölem elrabolja!

* 1994 nov. 24.

Való

Nem csak az a való
mi kívül történik
való már az is
mi történik belül.

Többet ~~kaptam~~ kaptam
mint amit adtak:
drágakő a kavics
ha kezembe veszem.

* 1994 nov 24.

Napjaim

Valamikor hittem
időmilliomos,
ma már bizonyos,
szepény holdis vapzok.

Nem tudok mindenre
időt szakítani:
meg vannak számlálva
napjaim.

* 1994 nov. 24

Jeleni napok

Mi az amit
fontosnak találók?
Gyakran nem azt
amit sokan mások.

Mindig csak azt,
amit tünő évek,
ma még jeleni
napja követel.

* 1934 nov. 24.

Hol éljük, hol másik

Álom és ébrenlét,
mindkettő élet,
hol éljük, hol másik
fontosabb.

Gyakran a mese
a valóval felérhet
és nem ritkán
annál is fontosabb.

* 1934 nov. 24.

Kép és képlet

A világ is a lét
egy nap, kálrossz lenne,
ha nem élne bennünk
képe és képlete.

De miután él
elgazodunk benne
és miénk akkor is
ha vége lenne.

* 1994 nov. 24.

Házunk előtt

Ereafa: fekete és fehér,
a házunk előtt: királys királynó!
A két korona az égbe ér!
Felváltva voltam rajtuk drágakő!

Kivégerték a királyi párt
a felbőszült alattvalók
s bronzbaöntötték a párttitkárt
majd rázárták a disznóólajtót.

* 1994 nov. 24.

Add fel

Ne légy kirívó
s kirívó.

Veszteni is tudj ha kell.

Add fel a várat
ha nálad

jobbak foglalják azt el.

* 1994 nov. 24.

Időváltásakor

Az ember átússzal
sokmindent.

Napneheren
kievickél

és új erőre kap,

ámde nem az már
mint volt ő azelőtt =

Időváltásakor

sajognak forradásai.

* 1994 nov. 25

Gondolj rám Jézus

[Egy levél folytatása
Sarusi Mihálynak]

Nem mentem világra 21 évig,
noha arra ok lett volna elég,
mikor ütöttek, vagy sértettek vérgig,
tűrtem a honléttem második felét.

Éppen azok, akikre bízva voltam,
mint gyermek és ifjú, hogy neveljenek,
éppen azok használtak ki ottan,
hogy radmonkésni őket nem lehet.

Mert teljes hatalmi volt a pártnak tagja
akkor is, ha kocsmatöltelék volt,
igazgató, vagy elnök volt a posztja,
jaj volt annak, ki előtük nem hajolt!

Mivel én csak templomban hajtottam
fejet és térdet, csak oltár előtt!
mert előtük ezt hajlandó nem voltam,
ellenességnek tekintettek őket.

Utamba állar, mikor igyekeztem,
rántottak rajtam, mikor kapaszkodtam,
útszélre toltak, s hogy árokba estem,
csak nehezen mászhattam ki onnan.

S tüntem minden megaláztatást,
tettem ezt már erkölcsi fölénygel
s büszkeséggel! - mit tettem mást?
Beláttam, hogy igaz hall ezán élnem.

Tapsolni én soha nem tapsoltam,
könyörögni, szindig nem, soha!
Közöttük én már idegen voltam,
olyan, kinek nincs már otthona.

Birtam, tüntem, edzette' váltam,
nem fájtak már a kis piszvárlások,
de amikor fegyver csövet láttam,
magam előtt, kimondtam: ez más sok!

Azon nyomban látat fordítottam
s futottam előlük mint a nyúl,
csak az fájt, hogy magam mögött hátrahagytam
Szeretimet, másithatatlanul!

Azokat kik hü' sorstársim lettek
a zsoldoságnak évtizedében,
néldülem most még jobban szenvednet
s akik néldüil kell mostmár élnem.

-Lőtjätök, hát milyen nagy ára volt
az idejében szerzett szabadságnak?
A lélek egyre iszt végre meg szabadult
máriszt viszont tehetett magának:-

Cipeli a honváptelét egyre...
mostmár tudom, ez életen keresztül!
Ahit korbáccsal ütött fel a hegre,
rám néz kínok között a keresztül...

"Gondolj rám Jézus, ha országodba mész!
* 1994 nov. 27

Lóhalálban

Lóhalálban vártat az idő,
nem lépeget, mint a zerekhonban,
melyhez közledek egyre jobban,
hol a távolság egyre inkább nő.

Körbenfutunk, nem is lehet másként =
Ismétlődnek im az állomások!
Habár a tájak, tárgyak, arcok mások,
köszöntenek engem ismerősként.

Talán egyszer bezáródik a kör...
Uramisten! - kérdem, mi lesz akkor?
E kérdésre még ő sem válaszol!
Nem is kérdem egyelőre többször.

* 1994 nov. 29.

November utolsó napja

Tér és idő" és benne az ember,
meghatározott szférákban.
Fizikailag mindig a mában,
melyől szabadulni lehetetlen.

Csupán csak a lélek és a szellem
léphet át idő" s térhatárokat,
látogathat meg más-más korokat
és tájakat ugyan időben.

Ilyen lelki elhalandozások
öröjait élem ezen reppelen.
Mey lehet, az álom van velem,
vagy az emlékek tavában halászok.

- Sötét reppel, csendes, töd befűlt,
s mert semmire nem való e jelen,
mig a nappal lassan megjelen,
hézet foglal mellettem a múlt.

Két utolsó hónapnál határidőn,
más időben és más éper alatt,
álmodoztam a jövőről sokat,
sötét hajnalokon, poros szalmán.

- Nos, a jövő napjésze már oda!
Valójában ugyan mennyit ért?
Mepadta-e mindazt mit ígért
a külföldön élt éveknek sora?

- Megpróbálok elidőzni a múltban,
Előjönnek a sírokól a holtak,
és eltűnnek, akik akkor még nem voltak
és hiányzik, mit csak később tanultam.

Hálátlan jäték! - sok lúzra-vona!
Jobb is talán elereszteni!
és valamit a máért is tenni,
még mielőtt ez is elmegy tova!

* 1994 nov. 30.

Feri bátyám emlékére

Voltál tölem hét évvel idősebb
most meg már két évvel fiatalabb!
Nyolc év óta vagy a föld alatt,
bár mindenben te voltál erősebb.

Tőled tanultam jönehány fogást,
némelyeket nem is olcsó áron...

Rendet szedtem utólag két nydron
s nem tűrted a leprisebb nyafogást.

Nekünk mindig bizonyítani kellett -
vagyunk mi is olyanok mint mások!
S ha éreztük, hogy ez bizony már sok,
addunt hozzá, legalább még egyet.

Nem volt nezem öröm tén vagyobb
mint tudni, kicsit büszke vagy rám!
- Hogy fájt látnom 86 nyardn,
villámló két szemed már nem ragog!

Elfemettek. A család zohogott
és gyászolt téged ameddig csak bírt,
amíg az évek nem hozták irt,
S akkor megnyugodott, mint lenni szokott.

* 1994 nov. 30.

Dideref az üdvözítő

Akkor hidegebbet
volt az még a tél,
megfagyott az ember ajkán
a forró lehelet.

Hajnali misére
ment a falu népe,
- hosszú ornyal imbolyogtak -
lámpással kezébe.

Fütetlen templomban
gyertyák fénye lobban,
dideref az üdvözítő,
szalmán a járóban.

Füjjatok melegeket
reá jó emberek!
övé a betegektől
válna a szeretet!
* 1994 dec. 1.

Útrakelven gondolatban

Ülök a hajnali csendben
Advent idején várakozva ...
régieinek cseng a fülemben,
az emlékezés idejére.

Nincs rajzi mi est ellenszél, é,
szintén, semmi mozgólódás sehol,
levegő már, száll, szárnyal fölfelé,
ismerős ajkáról szabadon!

"Menjünk mi is Betlehembe,
részt venni a nagy Örömbé,
melyet mennyei szent Atyánktól
árasztott az éjjel reánk!"

- És útrakelven gondolatban,
ó hányzor jártam magam is ott =
Égi Atyánktól mikor kaptam
égi vezérlő Csillagot!

El hát az útból kislitűer,
engem ne akadályozzatok
abban, hogy újfent felkészüljek
követni azt a csillagot!

Már kiskoromban Menyhért király
voltam és betlehemes angyal!
ha ilyen értem most is aki vár,
úgy engem semmi nem marasztal!

Lelkesedéggel útrakelér,
tömjént a kisdédnér viszer!
Emberet ne hátráltassatok!
„Harmatozratok égi mapások...”

* 1999 dec. 2.

Betlehemes

Tíz éves koromban
ódon istállóban
pajtásimmal betlehemes
játékot tanultam.

Karácsony ünnepein
ökövelik mentem én
a faluban, házról-házra,
szépen énekelve.

Öregek, gyermekek
velinti énekeltek
s a játéknak végerővel
még is vendégeltek.

Csizmás, szoknyás angyal
papír koronával,
kacsmás pártorok bundával,
s birka szőr szakállal.

Cserpő a kezemben,
övében betlehem!
Jézuska még a járóban
didergett meztelen.

★

1994 dec. 3.

Decemberi fűkaszálás

Nem kaszáltam a kertben mint ma
ily későn fűvet még soha!
Sütött a Nap létéigra, noha
igényor a nappal még kurtá.

Szünet nélkül haladt a munka,
igyekeztem, mint ki jól tudta:
a friss vöd fű s szintűg a dudva
maradnak tavaszig magukra
mint az ő-év fonyadt csokra,
sajnálatra, nem csodálatra,
ha nem lesz az általam ma
mind egy szálíg learatva!

- Im elkezd viltem nevezet hátra.
Sok időm már nem volt hátra,
mert Eget a Nap elhagyta
s kertet a köd letakarata.

* . 1994 dec. 3.

Sötét december

Még tíz hétig írok verset =
hatvan lesz az éveim sora!
Mindent amit verselni lehet,
leírtam akkorra!

*

Sötét december, mire se jó!
Elered és eláll az eső...
Végül mindent beföd a hó,
és egyszer már minden késő!

*

Most varjak jönnét nap lármával
elbe a szürke városba.
Kopasz nyírfákra szárnyal
azoknak egyik csapata.

Rázzák a fát és kiabálnak,
egész torkuk szakadtából,
mások meg köröket firkálnak
és elnyeli őket a távol...

*

csak lödörög a süldő lány,
unalmas neki az este,
kihalt a környék és silány,
nem akad udvarló epse!

Adna már bácsinek magát,
csak szörös legyen és kanszagú!
kivárja még az éjszakát,
le is fel jár... napon szomorú.

Már útban van: hazalödörög,
és akkor válik minden jóra =
beter az utcába ep₃ török
és éjfél után a toronyóra!

*

Még tíz hétig írok verset =
hatvan lesz az éveim sora!
Mindent, amit verselni lehet,
elmondtam akkorra.

* 1994 dec. 4.

Hatvan év kísértésén

Volt olyan év mikor csak
két verset írtam összesen.
A vers forrása ki nem apadt
még emmer ellenére sem.

Most, mikor százszor annyit írok,
belátom és elhatározom:
Tele vannak a papírok,
már szeríner nem tartozom.

Hatvan év után „nyugdíjas
költő” lenni nem akarok,
Festeni fognak ez inas,
munkában ellopott karok!

Ha fáj is minden esetre is
festek én szisszenés nélkül,
tudva, hogy ez már ráadás
Szépség, mi fájdalommal keírül.

A 1954 dec. 5.

Advent 1994

Errepedli éjszarában
és nyugtalanító esendben
ül an ember a homályban
és rájön, hogy így van rendben.

Így van rendben, így kell lenni,
nem is lenne másként Advent!
Gondolatban teacseti
a sok évet, mi már elment.

Igen, és ennél is rosszabb
vél már jöneli december,
Hámpor gondolta, ohosabb
ha an ígyből már fel sem kel.

De a kemény kötelesség
küzdési, megélelését,
talpraasztotta mindig,
hogy kaphasson ez kevés lét.

Jaj van rendben, igaz kell lenni,
hai van rabolva a határ...

Jön a reppel, de felkelni
minsen kedve annak se már.

Sötétáduent, ködös, esős,
igéret-e fényesség?
Ó, már kétezer esztendő
a valóra vált szép ígéret!

Az a csillag a sötétben
amely mindig elvezetett
alvó ámulva térdre
álló csat megni lehetett!

Az a csillag égen van már!
néha látszik felhők mögött...
és aki bizvást erre vár,
az a sötétben is örül.

A 1994 dec. 5.

Az igazságnak igazsága
(Savusi Mihály-nak)

Mikora hazát elhagytam
akkor az már nem volt hazám!
Nem volt az igazság abban
már nagyon régen igazság!

- Felverték éjjel az ágyból
és kihallgatásra vitték.
Jettek ezt gyakran megpróbálásokból,
csakán, hogy megfélemlítsék!

És ez nagyon bevallotta =
Ellene van a rendszernek!
de hát, hogy is ne lett volna
az, akire felhívta a szem?

Ah, de ne én törjek pálcát
arra bünyös rendszer felett =
szóljon hejtem az újság,
elő a vesécsikákat!

"Szabad Nép" és "Népszabadság"
sorait kell újraolvasni,
hog₃ láthassátok manapság,
hog₃ kell népet butítani!

- Mikor a hasát elhagytam,
akkor az már nem volt hazra,
stán még soká nem lesz abban
az igazaknak igazra.

- Az alvónat eg₃ "fordulát"
bár fordult, nem jelent csodát,
mert ha még egyszer fordulhat,
aludhat nyugodtan tovább!

Szívben, lélekben, értelemben
történejen meg a Fordulát!
Találja meg végre az ember
az ezetlen igaz utat!

* 1994 dec 7.

Lélekvirág

Vége felé halad az év,
viszi magával az idő!
Múlt lesz ez is, amire még
gondol majd az emlékező.

Ugyan mi marad meg ebből?
vagy volt benne fontos esemény?
Később majd még ez is eldől =
az Időítélet kemény!

Gyakran évek, évtizedek
haladnak el nyomtalanul,
csak emléket hordoz ezer,
minden más a régműltbe hull.

- De a lélek virágai!
nekik, habár ritkán nyílnak,
nem tud az idő ártani!
Jelük hatalmuk nem bírni!

Egy szó, mosoly - egy pillantás
megmarad az életen át!
Mellebbük kidől minden más ...
ámde él a Lélekvirág!
* 1994 dec. 9.

Csak aki sejt a kérdésért

két nap, két hét, két hónap, két év?
felkészülési mennyi idő elég
a halálra? - melyen tűnik a lét...

É kérdés még nem is felelhető,
mert talán még az is feltehető,
hogy esetenként megáll az idő!

és napok lesznek akkor a percek,
és a napok pedig évek lesznek
melyek a percek vizébe vesznek!

Felkészülni így hát nem lehet
nap, vizsgákra: életre s nemlétre.
Csak aki sejt a kérdésért
próbálgatja a választ erre...

* 1994 dec. 10

A páva

A minap, hog₃ kine²stem a kertbe,
-mics néh²ny - hát, hog₃ kerül ide?
eg₃ páva járt a párniton fel és le
s táncba kezdett máris egyreibe.

S odábat rapadt el, szintig₃ remü²let,
mintha lenne ér²zéki csalsós!
Féltem, meg²hog₃ velem az épület
s fejemre szaradt tén² a padlás...

De nem, a ház ép²sc²ben maradt,
fejemre csak némi gond szaradt =
mivel tettem ezt a madarat
ha itt maradni szándérot mutat?

- Ma reppel is kine²stem a kertbe =
a pávánál nyoma sem volt már!
Talán eg₃ pávatyúk elszorotte?
s vele eg₃ütt más kerteset jár?

* 1994 dec. 11.

Késői rózsá

É hely, hol most éjfélkorán hevered,
régiben vajon mi lehetett?
Ahol most házad s kester ferülnek,
kivé volt ez a lángról terület?

Patarok, mező, köömlés, hecsk...
Éltek itt régen is emberek?
Vagy csak dobniltak s meggilientek
ha éppen itt rajjuk esteledett?

Vagy déli nap hevében lehevettek
árményekben, mielőtt továbbmentek?
Vagy aradt tán egy, ki épp' e helyen
sátrát vert itt és esteledén

elűnődött a csillagos égen '2'
s tán verset is gondolt, szerelmesen?
Ki sevecekkkel nem tartott, csak tán
élt napányosan ezen a lángról...

És tán csontjai ennek az embernek
éppen azon a helyen hevernek,
kestérinkben, hol egy késői rózsá
tegnap kinyílt? Paradislik pirosá!

* 1894 dec. 12.

Az idővoanat

Az állomások oly gyorsan sühannak,
tán örülethe rohan a vonat?
Még sem áll, ki rajta van, jajannak!
Fel sem veszi már új utasokat.

Értük majd lassúbb vonatok jönnek,
s viszik őket inott-döcögön =
had liggyér, hogy az életidőnek
végállomása soha el nem jön.

Álltatóva leszek, mint voltam álltatótt
jómagam is felévszadsadig!
minek után igaz elvártatótt
az idő, mint ki mindennel szarít.

- Merje bár az óra az időt,
éhenletesen, kisrámitlratón ...
Elvesztette nálam a hitelét!
Rászédett! - tán igaz is mondhatom.

Van ebben jó is? Az is meglehet =
Észbeolvadnak az ellentétek
és sühannásban, és a részletek
felreállnak = látni az Egészret!

* 1994 dec. 13.

Ötthoniarhöz

Miattatör bárhol is lehetnék,
tudomást se szerelnék rólam.
Ismeritek, habár a nevem még,
szóba is kerülök rosszban - jóban,

de csak úgy, mint hi ~~sz~~ időben sűrben
oly messze van, hogy szinte már nem él!
Bolygatni hát, tán éppen ezért nem
ajánlatos, ha rajta a fedél.

Igazatok, úgy lehet, netter van,
ez álláspont tán nem is helytelen:
Nem lehet az ember mindintalan
egy időben két helyen jelen!

Belátom én, rátok ez érvényes,
csak az vállalhat itt és ott is részt
aki tán már nem is epésrózes,
hit minden nap kinró hová emészt.

Honvágy, mi nem csak más helyre mutat
de időben is vágyik másra.

Így járom e fűves utat
negyven éve már ide s tova -

Csoda e hát, hogy itt bennem belül
idő és tér korlátait letörtem
s így három tenger partjáiig terül
immáron már az én Szülőföldem.

Élér, nem csupán csak a jelenben =
kortársim lettek már a régiék!
Itt vannak ők egész közelenben =
Földieim már az égiek!

- De miattatok bárhol is lehetnék,
tudomást se szeretnék rólam.

Ismeritek habár a nevem még,
szóba is kerülök hében-hóban.

* 1994 dec. 13.

Vonatok az éjszarában

Tél éjszara, csendes és sötét,
Üres a táj, nincs rajta semmi már.
Vonatok szeli át a kihalt vidéket.
Téle szőpöld a Féli hold az égen.
Az éjszarában magam vagyok ébren,
Egyetlen utas! Nézem a messzeséget.

Honnan s hova? kérdést tenni mi haszna,
Így sincs vári erre választ adna.
Sulvan a vonat, majdnem hauptalan.
E hosszú éj, tán el nem múlik soha.
Elmaradnak az állomások sorra ...
Nézem őket, hozzájuk sincs szavam.

Hidak, folyók jönnek és tűnnek,
Lepkék ülnek és esdők területet
hol feretén, hol füstöl csillogón.
Végtelen síkság, éjszarába vész ...
Nézem a Holdat, az is engem néz =
"Valami szőpöld ott a földgolyón ..."

*
1994 dec. ~~14~~ 13-14

Járjon a toll

Reppel lét óra. Ma délutános vagyok,
emiat hat nyugodtan alhatok.
Alliatnék, imde nem tehetem,
a reppelret ébren kell átélnem,
akkor is, ha rajtuk éjszara ül.

Hogy én azt jóformán nem is teszem le,
kik adták a tollat a kezembe?
Hogy mint a lellem, a lelük nyugtalan
járják a földet s eget mindintalan,
járjon a toll is, megállás nélkül!

Hiszen aludni szintig, nem lehet,
emlékeztet erre ez a két kötet,
melyet, ha minemmel mindig a kezemben,
vannak elérhető "közlemben":
Bücsiztatói Újvázy Miklós nap!

- "Mi baj van drága?" - "Mehalt édesapám.
Kántor bácsi! Sütőtök délután,
arra kérem, Isten fizesse meg,
mondjon az ő kaporosja felett
buciniztatót, gyönyörűsávarral..."

- Hajnalodik, zörgetnek odarint
az ablakon... "Te jó Isten, megint?"
És en így ment ötven esztendőig =
újlásy írta naponta verseit,
el sem mozdult mellőle az anyjával!

* 1994 dec. 14.

Kedves Ester! itt küldöm
megint a legújabb füzetet
tepedésre. / Nem sürgős! /
A tepedett példányt majd
küldjétek el, ne verem, ha-
nem majd ez később deta-
lum megadott címre.

Vissraküldöm az első
tepedett példányokat is.

Mindnyújtóznak
kellene, karácsonyi ünne-
pet és boldog újévstendő
kíván = János